

SAMMANSTÄLLNING AV STATISTIK ÖVER MEDLEMMAR OCH DELTAGARE

2019 Myndigheten för
stöd till trossamfund

*Sammanställning av statistik
över medlemmar och deltagare*
November 2019

INLEDNING

Myndigheten för stöd till trossamfund fördelar statsbidrag till de trossamfund som är statsbidragsberättigade och uppnår den mängd medlemmar och registrerade regelbundna deltagare som regelverket fastställer. Varje år måste därför varje trossamfund samla in denna statistik från alla berörda församlingar. Det är trossamfundets ansvar att försäkra sig om att de siffror som skickas in till SST för statistiken är korrekta och sanna, samt baserade på de kriterier som gäller. Statistiken fastställs också varje år av myndigheten och fungerar som en del av det underlag som utgör grunden för fördelningen av Organisationsbidraget.

REGISTRERING AV BIDRAGSGRUNDANDE PERSONER (BETJÄNADE)

Redovisning av bidragsgrundande personer görs i två olika kategorier: medlemmar och registrerade regelbundna deltagare (som inte också är registrerade medlemmar). All registrering av personer skall ske i överensstämmelse med Dataskyddsförordningen (GDPR). Hantering av insamlat material enligt myndighetens förordning ska särskilt följa reglerna enligt artikel 9.2 d i Dataskyddsförordningen (se nedan).

DE JURIDISKA RAMARNA FÖR MEDLEMSREGISTER ANGES I FÖLJANDE LAGAR:

Lag om trossamfund, SFS 1998:1593 (utdrag)

Allmänna bestämmelser om trossamfund

1 § Bestämmelser om religionsfrihet finns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2 § Med trossamfund avses i denna lag en gemenskap för religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst.

3 § Ingen är skyldig att tillhöra något trossamfund. Ett avtal eller löfte som strider mot denna bestämmelse är ogiltigt.

4 § Barn som har fyllt 12 år kan inte inträda i eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke.

Förordning om statsbidrag till trossamfund, SFS:1999:974 (utdrag)

Definitioner

2 § I förordningen avses med *betjänad*: medlem eller registrerad deltagare i verksamhet som organiseras av trossamfund eller församling.

Myndighetens tillämpningsföreskrifter för statsbidrag till trossamfund (utdrag)

Medlemmar och av samfundet betjänade personer

För att en person skall anses betjänad av samfundet och kunna redovisas som bidragsgrundande person krävs att personen:

- är medlem i församling inom samfundet och är upptagen i register vilket fortlöpande förs och uppdateras av samfundet/församlingen eller
- är registrerad regelbunden deltagare i verksamhet som organiseras av trossamfundet/församlingen

Dataskyddsförordningen, Artikel 9

Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter

1. Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning ska vara förbjuden.

Punkt 1 ska inte tillämpas om något av följande gäller (9 punkter):

d) Behandlingen utförs inom ramen för berättigad verksamhet med lämpliga skyddsåtgärder hos en stiftelse, en förening eller ett annat icke vinstdrivande organ, som har ett politiskt, filosofiskt, religiöst eller fackligt syfte, förutsatt att behandlingen enbart rör sådana organs medlemmar eller tidigare medlemmar eller personer som på grund av organets ändamål har regelbunden kontakt med detta och personuppgifterna inte lämnas ut utanför det organet utan den registrerades samtycke.

REGISTRERING AV MEDLEMMAR

Medlemskap i trossamfund kan se ut på olika sätt. I vissa trossamfund blir man medlem som spädbarn, i andra krävs ett medvetet ställningstagande. Svensk lagstiftning ger möjlighet till båda modellerna. Ingen är skyldig att tillhöra ett trossamfund. Medlemskap i ett trossamfund eller i en församling är frivilligt. Ingen får registreras som medlem utan sitt eget samtycke. Barn under 12 år får registreras i församling på vårdnadshavares begäran.

För registrering av medlemmar som redovisas till Myndigheten för stöd till trossamfund gäller följande:

1. Församlingar vars medlemsstatistik redovisas till myndigheten skall ha register över medlemmar.
2. Församlingens register skall klart visa att det utgör ett register över medlemmar och vilken församling registret gäller.
3. Endast personer som är folkbokförda i Sverige får redovisas.
4. Ingen får registreras som medlem utan eget samtycke. Barn under 12 år kan registreras genom sin/a vårdnadshavare. Nyregistrering av barn som är 12 år eller äldre kan endast göras med barnets medgivande.
5. Registrering av medlem skall minst omfatta namn och adress samt födelsedatum.
6. Datum för registrering skall tydligt framgå på varje registerpost.
7. Flera medlemmar kan registreras på gemensamt registerkort om medlemmarna har samma adress.
8. Trossamfundets nationella kansli kan på uppdrag av lokala församlingar förvara registret över medlemmar.
9. Registret skall ses över fortlöpande vilket bl.a. innebär att adresser uppdateras kontinuerligt och att ej aktuella registeruppgifter avförs ur registret.
10. Trossamfundet skall ha metoder som säkerställer att medlemmar inte registreras i mer än en församling inom det bidragsberättigade trossamfundet (samverkansorganet).
11. All registrering av personer skall ske i överensstämmelse med Dataskyddsförordningen (GDPR). Hantering av insamlat material enligt denna förordning ska också särskilt följa reglerna enligt artikel 9.2d i Dataskyddsförordningen.

Registrering av bidragsgrundande personer som inte är medlemmar

Personer som deltar i trossamfundens verksamheter kan, av olika skäl, välja att inte registrera sig som medlemmar. Trossamfundet kan, om de väljer att göra så, registrera även dessa som grund för statsbidrag. Regeringens förordning, SFS 1999:974, anger som betjänad och därmed bidragsgrundande person ”registrerad deltagare i verksamhet som organiseras av trossamfund eller församling”.

För att icke-medlemmar ska kunna redovisas i statistiken till Myndigheten för stöd till trossamfund som bidragsgrundande personer krävs följande:

1. De bidragsgrundande personerna ska regelbundet vara med i verksamheten.
2. Verksamheten ska vara organiserad av trossamfundet eller en församling. Exempel på verksamhet som kan vara bidragsgrundande är gudstjänster, körer, bönegrupper m.fl.
3. De bidragsgrundande personerna ska återfinnas i ett register.
4. Registret måste upprättas varje år.
5. Register över regelbundna deltagare ska arkiveras under minst 7 år.
6. Endast personer som är folkbokförda i Sverige får redovisas.
7. Varje bidragsgrundande person ska kunna identifieras i registret.
8. Registrerade regelbundna deltagare redovisas separat från medlemmar på myndighetens statistikblankett vid den årliga statistikredovisningen

Deltagare på institution

Deltagare i andakter och liknande på institutioner (såsom fängelser) får inte räknas med i underlaget. Orsaken är att olika församlingar kan ansvara för samma andakter och att många av deltagarna i sådana andakter antas delta i flera församlingars andakter på institutionen och på så sätt dubbelräknas i statistiken.